УДК: 338.48-025.27(477.64)»364/366»

Безкоровайна Л. В.
доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя, Україна

КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО КЛАСТЕРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ В ЗАПОРІЗЬКОМУ РЕГІОНІ

Актуальність дослідження відзначається складним процесом інтеграції українського суспільства в європейський туристичний простір, однією із стратегічних цілей якого є сталий розвиток туризму, заснований на принципах встановлення гармонійного балансу між аспектами: екологічними, економічними, соціальними, культурними відповідно до: глобальних 17 цілей сталого розвитку до 2030 (2015), кліматичної угоди (2015), стратегії водної рамкової директиви (2000).

Україна взагалі й кожний регіон зокрема мають великий потенціал для розвитку туризму в багатьох напрямках: гастротуризм, екотуризм, медичний туризм, діловий туризм, науковий туризм, сільський туризм, морський туризм, культурний туризм, MICE (Meetings, Incentives, Conferences, Events).

Вплив туризму як потужного механізму забезпечення соціально-економічного розвитку регіону можливий завдяки розвитку внутрішнього та в'їзного туризму, що вимагає проєктування нового туристичного продукту (туру, маршруту, послуги) відповідно до світових та європейських тенденцій із урахуванням національних та регіональних особливостей, що підтверджено положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19» [4].

Причинами, котрі заважають ефективному оновленню контенту туристичного продукту для внутрішнього та в'їзного туризму є: відсутність скоординованих дій усіх галузей, які прямо чи опосередковано забезпечують функціонування та розвиток індустрії туризму; відсутність системного та інтеграційного підходу в об'єднанні спільних зусиль щодо забезпечення розвитку внутрішнього та в'їзного туризму в Запорізькому регіоні.

Ефективним інструментом для створення нового туристичного продукту слугують інноваційні кластери, що об'єднують: органи державного управління; підприємства; товариства; заклади вищої освіти; громадські організації тощо з метою синергічного співробітництва, що надає можливість більш швидко реагувати на запити ринку, використовувати переваги ринкового механізму, ефективно впроваджувати нові знання, новації, наукові відкриття.

Завданнями, які постають перед туристичними підприємствами як безпосередніми виробниками туристичного продукту, закладами вищої освіти, громадськими організаціями, товариствами, підприємствами різних галузей полягають в тому, щоби:

– об'єднати зусилля фахівців різних галузей господарської діяльності регіону, товариств, громадських організацій та наукових установ щодо ініціювання інноваційного туристичного кластеру для забезпечення продуктивного розвитку внутрішнього та в'їзного туризму;

– здійснити модернізацію програм, турів, маршрутів, проєктів із надання туристичних послуг;

– імплементувати туристичні продукти кластеру в регіональну туристичну практику.

Результати вбачаються у такому:

– створенні інноваційного туристичного кластеру в регіоні;

– оновленні, розробленні та апробації туристичних продуктів;

– популяризації внутрішнього та в'їзного туризму в регіоні;

– поширенні взаємозв'язків із зарубіжними партнерами.

При цьому передбачається, що бенефіціарами можуть виступати потенційні туристи (іноземні та вітчизняні); стейкхолдерами – туристичні підприємства; підприємства, що прямо чи опосередковано забезпечують функціонування та розвиток індустрії туризму; заклади харчування; заклади розміщення; транспортні компанії; наукові

установи; органи державного управління; товариства, громадські організації; суспільство регіону.

Стратегічна мета кластеру полягає у такому:

– збільшенні кількості потенційних туристів (іноземних та вітчизняних);

– сталому розвиткові внутрішнього та в'їзного туризму в регіоні;

– поширенні іміджу регіону як гарантованої платформи для ділового співробітництва;

– розвитку всіх галузей, що прямо чи опосередковано забезпечують функціонування та розвиток індустрії туризму;

– соціально-економічному, культурному розвиткові регіону.

Тактичною метою є: підвищення зацікавленості потенційних туристів (іноземних та вітчизняних) в отриманні туристичних послуг та подорожуванні регіоном; побудова інноваційного туристичного кластеру регіону як ефективного, дієвого, гнучкого механізму розроблення та впровадження нового туристичного продукту відповідно до динамічної туристичної галузі.

Публікацію підготовлено в рамках проєкту «Диверсифікація сільського туризму через збалансованість та креативність: поширення європейського досвіду в Україні» / «Diversification of rural tourism through sustainability and creativity: disseminating European experience in Ukraine» (DIRUT) 620720-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE за підтримки Програми Erasmus+: Jean Monnet Європейського Союзу, що реалізується в Запорізькому національному університеті (2020-2023).

Література:

1. Безкоровайна Л. В., Воронкова В. Г., Череп А. В., Венгерська Н. С., Брацило Л. Ф. Програмний туризм: проєктування та диверсифікація рекреаційних послуг на засадах креативності та збалансованості відповідно до європейських тенденцій. *Мат. І Міжн. н-п. конф. «Проблеми та перспективи впровадження європейського досвіду диверсифікації сільського туризму в Україні на засадах креативності та збалансованості»* (м. Запоріжжя, 15-16 вер. 2021 р.). Запоріжжя: ЗНУ, 2021. С. 22-25.

2. Безкоровайна Л. Корпоративне управління в туризмі та гостинності: проєктна та інноваційна діяльність, концепція розвитку інфраструктури туризму. *Науково-практичний журнал «Подільський*

економічний вісник». Розділ ІІ. Управління та адміністрування. Вінниця, №2(18), 2021. С. 31-34.

3. Безкоровайна Л.В., Пиптюк П.Ф., Наздравецька В.Р. Програмний туризм: організація рекреаційних послуг в умовах сталого розвитку інфраструктури туризму (питання проєктування, диверсифікації, креативності, кластеризації). Економіка та суспільство. 2021. № 32. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/760 DOI: 10.32782/2524-0072/2021-32-6

4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 (2020). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 43, ст.371. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-20#Text